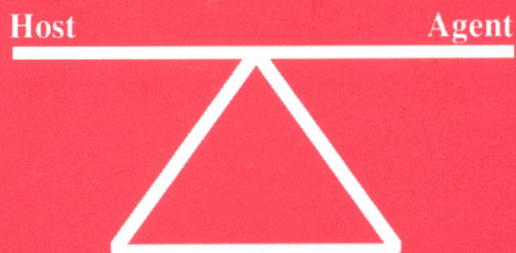
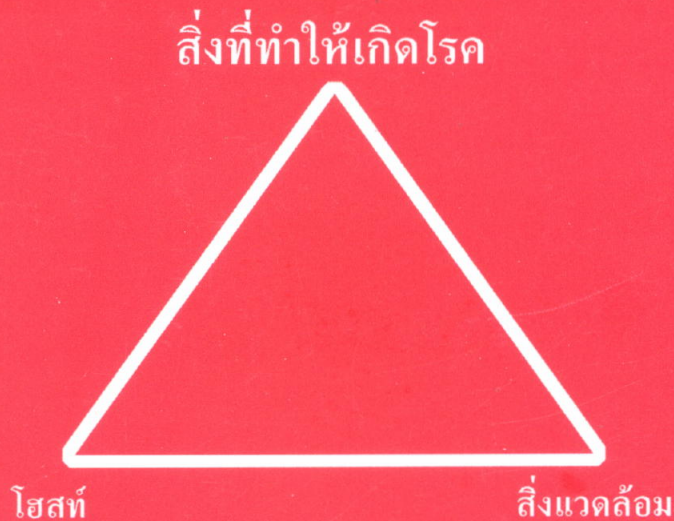

ระบาดวิทยา

ระบาดวิทยา/ วิฑูรย์ โล่ห์สุนทร
WA105 ว596ร 2561

B0000674
bib:13399115362

ดร.นพ. วิฑูรย์ โล่ห์สุนทร

สารบัญ

	คำนำ	
บทที่ 1	รากฐานทางระบาดวิทยา	1 - 16
	(Foundations of epidemiology)	
	บทนำ	1-2
	ประวัติระบาดวิทยาที่น่าสนใจ	3-5
	บทบาทของระบาดวิทยา	5-6
	พัฒนาการของระบาดวิทยา	6-9
	กรณีตัวอย่างการวางรากฐานระบาดวิทยาในอดีต	9-12
บทที่ 2	ปัจจัยสามทางระบาดวิทยา	17 - 26
	(Epidemiologic triad)	
	ความหมายและความสำคัญ	17-18
	โฮสต์	18-20
	สิ่งที่ทำให้เกิดโรค	20-21
	สิ่งแวดล้อม	22-23
	กรณีตัวอย่างปัจจัยสามทางระบาดวิทยาของโรคเอดส์	23
	การประยุกต์ปัจจัยสามทางระบาดวิทยาในการป้องกันโรค	24
บทที่ 3	วิธีการทางระบาดวิทยาในการศึกษาและแก้ไขปัญหา	27 – 46
	(Epidemiologic approach to problem solving)	
	การกำหนดปัญหา	27
	รูปแบบการศึกษาทางระบาดวิทยา	28-33
	วิธีทางระบาดวิทยาในการศึกษาและแก้ไขปัญหา	33-36
	ตัวอย่างการศึกษาและแก้ไขปัญหาโรคตาบอดในทารกคลอดก่อนกำหนด	37-44
	ก่อนกำหนด	

บทที่ 4	หลักการป้องกันและควบคุมโรค	47 – 60
	(Principles of disease prevention and control)	
	โรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ	47
	ธรรมชาติของโรค	47-49
	ระดับการป้องกันโรค	50-52
	ภูมิคุ้มกันชุมชน	52-54
	แนวทางการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ	55-58
บทที่ 5	ดัชนีอนามัย	61 - 78
	(Health indices)	
	ดัชนีอนามัยเกี่ยวกับการป่วย	61-66
	ดัชนีอนามัยเกี่ยวกับการตาย	66-70
	ดัชนีอนามัยเกี่ยวกับภาวะเจริญพันธุ์	70-72
	ดัชนีอนามัยเกี่ยวกับความพิการและภาระโรค	72-76
บทที่ 6	ระบาดวิทยาเชิงพรรณนา	79 – 92
	(Descriptive epidemiology)	
	บทนำ	79-80
	ลักษณะของบุคคล	80-83
	ลักษณะของสถานที่	83-85
	ลักษณะของเวลา	85-86
	ประเภทของการศึกษาเชิงพรรณนา	86-89
บทที่ 7	ระบาดวิทยาเชิงวิเคราะห์	93 - 112
	(Analytic epidemiology)	
	บทนำ	93-95
	การศึกษาระยะสั้นเชิงวิเคราะห์	95-97

	การศึกษาย้อนหลัง	97-104
	การศึกษาไปข้างหน้า	105-110
บทที่ 8	ระบาดวิทยาเชิงทดลอง	113 – 128
	(Experimental epidemiology)	
	บทนำ	113
	การแบ่งชนิดของการศึกษาเชิงทดลอง	114-117
	การออกแบบทดลอง	117-119
	ระยะของการทดลองคลินิก	120-121
	การควบคุมอคติและการผันแปรในการทดลอง	121-123
	ปัญหาด้านจริยธรรม	123-124
	หลักเกณฑ์การพิจารณาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ	124-125
บทที่ 9	การศึกษาเชิงนิเวศในระบาดวิทยา	129 - 140
	(Ecologic study in epidemiology)	
	ความหมายและความสำคัญ	129-130
	รูปแบบการศึกษาเชิงนิเวศ	130-136
	การอ้างเหตุผลผิดเชิงนิเวศ (Ecological fallacy)	137
บทที่ 10	ความลำเอียง การรบกวนผล และการปรับเปลี่ยนผล	141 – 156
	(Bias, confounding and effect modification)	
	ความลำเอียง	141-142
	การรบกวนผล	142-146
	การปรับเปลี่ยนผล	146-149
	การควบคุมความลำเอียงและการรบกวนผล	149-153
บทที่ 11	ระบาดวิทยาภาคสนาม	157 – 182

	(Field epidemiology)	
	บทนำ	157-158
	การเฝ้าระวัง	158-164
	การสืบสวนสอบสวนการระบาดของโรค	164-176
	การฝึกอบรมระบาดวิทยาภาคสนาม	177-178
บทที่ 12	หลักระบาดวิทยาของโรคติดต่อ	183 - 196
	(Principles of communicable disease epidemiology)	
	บทนำ	183-184
	ห่วงโซ่ของการติดเชื้อ	184-189
	ระยะเวลาที่สำคัญของการติดเชื้อ	189-191
	ปฏิภยาระหว่างตัวเชื้อโรคและโฮสต์	191-192
	สเปกตรัมของโรค	192-194
บทที่ 13	ระบาดวิทยาและการควบคุมวัณโรคดื้อยาหลายขนาน	197 - 208
	(Epidemiology and control of multi-drug resistant TB)	
	บทนำ	197-199
	ประเภทของวัณโรคดื้อยา	199
	แนวทางการศึกษาวิทยาของวัณโรคดื้อยาหลายขนาน	200-201
	สาเหตุและปัจจัยเสี่ยงของวัณโรคดื้อยาหลายขนาน	202
	การป้องกันและควบคุมวัณโรคดื้อยาหลายขนาน	203-204
บทที่ 14	ระบาดวิทยาและการควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล	209 - 220
	(Epidemiology and control of hospital-acquired infection)	
	บทนำ	209-210
	การวัดการติดเชื้อในโรงพยาบาล	210-211
	ตัวอย่างเกณฑ์การเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล	211-212

	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดเชื้อในโรงพยาบาล	212-214
	ระบาดวิทยาของการติดเชื้อในโรงพยาบาล	214-215
	การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล	215-217
บทที่ 15	ระบาดวิทยาของโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง	221 - 240
	(Epidemiology of chronic non-communicable disease)	
	สถานการณ์ของโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง	221-223
	ปัจจัยเสี่ยงและสาเหตุของโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง	223-230
	วิธีการของเส้นทางชีวิตสู่ระบาดวิทยาของโรคเรื้อรัง	230-232
	เป้าหมายโลกแบบสมัครใจในการป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง	232-237
บทที่ 16	ระบาดวิทยาของโรคเบาหวาน	241 – 266
	(Epidemiology of diabetes mellitus)	
	การวินิจฉัยโรคเบาหวานและการแบ่งประเภท	241-243
	ระบาดวิทยาของโรคเบาหวาน	243-250
	ปัจจัยเสี่ยงของโรคเบาหวาน	250-253
	ภาวะแทรกซ้อนเรื้อรังของโรคเบาหวาน	253-256
	การป้องกันและควบคุมโรคเบาหวาน	257-258
บทที่ 17	ระบาดวิทยาของกลุ่มอาการเมตาบอลิก	267 – 282
	(Epidemiology of metabolic syndrome)	
	บทนำ	267-268
	ความสำคัญของกลุ่มอาการเมตาบอลิก	269
	การเปรียบเทียบนิยามของกลุ่มอาการเมตาบอลิก	269-271
	ระบาดวิทยาของกลุ่มอาการเมตาบอลิก	272-274
	ปัจจัยเสี่ยงของกลุ่มอาการเมตาบอลิก	274-276
	การป้องกันและควบคุมกลุ่มอาการเมตาบอลิก	276-277

บทที่ 18	การตรวจคัดกรองโรค	283 – 306
	(Screening of disease)	
	บทนำ	283
	รูปแบบการตรวจคัดกรองโรค	283-284
	เกณฑ์ในการประเมินการตรวจคัดกรองโรค	284-288
	ตัวอย่างการคำนวณดัชนีการประเมิน	289-291
	ตัวอย่างการคำนวณค่าพยากรณ์ในรูปความน่าจะเป็น	291-293
	เส้นโค้งการคัดกรอง	294-296
	การทดสอบเพื่อตรวจคัดกรองโรคร่วมกัน	296-298
	ตัวอย่างการตรวจคัดกรองโรคเบาหวาน	298-302
บทที่ 19	การเปลี่ยนผ่านทางระบาดวิทยา	307 – 318
	(Epidemiologic transition)	
	ความหมายและความสำคัญ	307-308
	ระยะการเปลี่ยนผ่านทางระบาดวิทยา	308-311
	การเปลี่ยนผ่านทางระบาดวิทยาในประเทศไทย	311-314
	การเตรียมพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนผ่านทางระบาดวิทยา	314-315
บทที่ 20	ระบาดวิทยาก้าวต่อไปจากระดับพื้นฐาน	319 - 342
	(Epidemiology beyond the basics)	
	บทนำ	319-320
	ระบาดวิทยาเฉพาะแขนง	320-326
	ระบาดวิทยาและการวิเคราะห์ตัวแปรเชิงพหุ	326-335
	การสร้างแบบจำลองทางระบาดวิทยา	335-337
	ดัชนีภาษาไทย	343 – 350
	ดัชนีภาษาอังกฤษ	351 - 359